

POROČILO O PRESOJI

 NACIONALNA AGENCIJA RS
 ZA KAKOVOST V VISOKEM ŠOLSTVU

VLOGE ZA PRVO AKREDITACIJO ŠTUDIJSKEGA PROGRAMA

Prejeto	17-05-2012	Priloge
Številka zadeve:		Vredn.:
206	6033-15/2012/7	7

Ime študijskega programa	Umetnostna zgodovina, magistrski dvopredmetni študijski program 2. stopnje
Stopnja in vrsta	Magistrski dvopredmetni študijski program, 2. stopnja
Trajanje	2 leti
Vlagatelj	Univerza v Mariboru (red. prof. dr. Daniel Rebolj, rektor)
Predlagatelj	Univerza v Mariboru, Filozofska fakulteta (red. prof. dr. Marko Jesenšek, dekan)

Področja presoje
<p>1. vpetost v okolje (9. člen)</p> <p>1. izkazano sodelovanje ali namere o sodelovanju s podjetji, organizacijami</p> <p>Visokošolski zavod izkazuje namere o sodelovanju z različnimi organizacijami. FF UM razvija tri temeljna področja: humanistiko, družboslovje in izobraževanje učiteljev, ob tem še pedagoške vede, kar pomeni, da izobražuje za pedagoške in nepedagoške poklice za področja, ki jih razvija dvanajst oddelkov na do- in podiplomskem študiju. FF UM je prepoznavno središče humanističnega in družboslovnega razvoja v Mariboru, pomembna nosilka pozitivnega regionalizma v državi, obenem pa odprta za preseganje meja in pripravljena ter usposobljena za povezovanje z najboljšimi evropskimi fakultetami in univerzami. Razvija take oblike organiziranosti, študijskih programov in oblik raziskovanja, ki ji omogočajo prepoznavnost v povezovanjih z domačim in evropskim univerzitetnim ter akademskim prostorom. Študentom zagotavlja odlično izobrazbo, profesorjem pa dobre pogoje za znanstvenoraziskovalno in pedagoško delo.</p> <p>Študijski programi s področja umetnostne zgodovine aktivno prispevajo k poglobljanju kulturnega utripa Maribora, njegove širše okolice in celotne Slovenije. V severovzhodni Sloveniji se v zadnjem obdobju na državnem nivoju pospešujejo dejavnosti s področja umetnosti, kulture, humanistike in družboslovja, s ciljem, da se tudi na ta način razvijajo določene gospodarske dejavnosti, zlasti turizem. Za doseganje teh ciljev so humanistično izobraženi strokovnjaki nujno potrebni, saj je potrebno zagotoviti evropsko primerljivo ohranjenost in vzdrževanost kulturne dediščine, prezentacijo sprotne likovne produkcije ter njuno razumevanje v najširšem družbenem okolju. Z uvedbo drugostopenjskega študija Umetnostna zgodovina bi zavod ponudil na trg delovne sile v severovzhodni Sloveniji in širše strokovnjake z</p>

umetnostnozgodovinskim znanjem, ki bodo lahko delovali v kulturnih in izobraževalnih ustanovah, medijskih hišah, v gospodarstvu ali kot samozaposleni. S tem bi pripomogli h gospodarskemu, družbenemu in kulturnemu razvoju regije in Slovenije.

2. povezanost med kompetencami diplomantov in razpoložljivimi zaposlitvami v okolju; zaželeno analize o zaposlitvenih možnostih diplomantov

Diplomanti drugostopenjskega dvopredmetnega študijskega programa umetnostna zgodovina bi pridobili znanstveni naslov: magister umetnostne zgodovine oz. magistrica umetnostne zgodovine, skrajšano mag. um. zgod., zato bi bili v prvi vrsti kader, ki se bi zaposloval v negospodarskih dejavnostih oz. tam, kjer se pričakujejo poglobljena znanja s področja umetnostne zgodovine, pa tudi v gospodarstvu, npr. v turističnih organizacijah, turističnih agencijah, na področju regionalnega in okoljskega načrtovanja, ki zahteva vključevanje kulturne dediščine. Pričakovati je mogoče tudi samozaposlovanje, saj projektno delo, v katerega se vključijo samozaposleni, postaja prevladujoča oblika dela. Vloga izkazuje povezanost med kompetencami diplomantov in možnimi zaposlitvami v okolju.

Ugotovitve:

- upoštevanje kriterijev meril

Po našem mnenju vloga opredeljuje vpliv delovanja zavoda v gospodarskem, socialnem in kulturnem razvoju ožjega in širšega okolja. Načrtovana je takšna kakovost učnih izidov in kompetenc, da bodo diplomanti zaposljivi oz. se bodo lahko naprej izobraževali. Študijski program predvideva spekter znanj, ki jih okolje lahko prepozna kot uporabne, na podlagi tega pa se tako poveča tudi možnost zaposlovanja magistrrov. FF UM sodeluje v mnogih mednarodnih projektih, kar je iz vidika prenosa znanstveno raziskovalnega dela v učne načrte zelo dobrodošlo, obenem se kaže mednarodna vpetost zavoda. Po našem mnenju je iz vloge razvidno sodelovanje z inštitucijami, kjer je umetnostna zgodovina uporabna disciplina za razumevanje položaja človeka v družbi.

- morebitne manjše pomanjkljivosti

Vloga presplošno izkazuje zaposlitvene možnosti v ožjem okolju, še zlasti zato, ker študij umetnostne zgodovine obstaja tudi na drugi univerzi in je potreba po strokovnjakih tega profila trenutno šibka.

2. delovanje visokošolskega zavoda (10. člen)

1. poslanstvo in vizija ter ustrezne strategije – javna dostopnost

Iz poslanstva in vizije FF UM v so jasno razvidni izobraževalni, znanstveni, raziskovalni, umetniški oziroma strokovni cilji, kar je javno objavljeno na spletnih straneh: poslanstvo in vizija (<http://www.uni-mb.si/povezava.aspx?pid=6183>); cilji (<http://www.uni-mb.si/podrocje.aspx?id=37>). Strategija visokošolskega zavoda, ki vsebuje načrt in načine za uresničevanje oblikovanih ciljev, je opredeljena in javno objavljena (http://www.ff.uni-mb.si/o-fakulteti/komisije-senata/komisija-za-ocenjevanjekakovosti/dokumenti/03_strategija_na_podrocju_zagotavljanja_kakovosti_ff.pc).

Notranja organiziranost zavoda je usklajena s statutom UM; je pregledna, jasno so opredeljene pristojnosti, naloge in dolžnosti vodstva, vseh zaposlenih in študentov v organih upravljanja (<http://sistemizacija.uni-mb.si/docs/indeks.php>).

Poslanstvo, vizija, splošni strateški cilji oddelka za umetnostno zgodovino (na 1. stopnji) ter akreditacija 1. stopnje z učnimi programi so javno dostopni in so objavljeni (<http://www.ff.uni-mb.si/oddelki/umetnostna-zgodovina/>; <http://www.ff.uni-mb.si/oddelki/umetnostna-zgodovina/studijski-programi.dot.>).

Iz poslanstva in vizije fakultete in oddelka za umetnostno zgodovino so jasno razvidni izobraževalni, znanstveni, raziskovalni in strokovni cilji, ter opredeljeni cilji za doseganje kakovosti.

Program se presoja na akreditiranem zavodu, zato so postavke 10. člena Meril za akreditacijo in zunanjo evalvacijo visokošolskih zavodov in študijskih programov v določeni meri že izpolnjene. V večini se dokumenti zavoda nanašajo na delovanje celotne UM.

2. načrt notranje organiziranosti zavoda z jasnimi opredelitvami nalog in dolžnosti vseh

Zavod ima načrt organizacije dela z jasnimi opredelitvami nalog in dolžnosti vseh, ki delujejo na omenjenem zavodu. Organiziranost je razvidna tudi na spletnih straneh, kjer korektno objavljajo tudi članstvo v posameznih delovnih telesih ter njihove naloge.

3. ustreznost uvrstitve v klasifikacije (ISCED, KLASIUS, FRASCATI)

Vloga primerno uvršča program v klasifikacije po ISCED, KLASIUS in FASCATI. Umetnostna zgodovina je po klasifikacijah KLASIUS in ISCED sicer uvrščena v področje umetnosti, vendar deluje kot znanstvenoraziskovalna disciplina s področja humanistike, zato je po klasifikaciji FRASCATI tudi uvrščena na to področje.

4. načrti o znanstveno-raziskovalnem delu – SICRIS datoteka, spletna stran zavoda

Znanstveno-raziskovalno delo je izkazano, v vlogi pa so le posredno razvidni načrti znanstveno-raziskovalnega dela za prihodnje. Dolgoročno načrtovanje je deloma težje prikazati tudi zato, ker se raziskovalni projekti in programi prijavljajo sproti, sicer v skladu z izvajanjem nacionalnega programa visokega šolstva in nacionalnega raziskovalno-razvojnega programa, ki se financira iz proračuna RS ter iz drugih virov (šolnin, opravljenih storitev, donacij, ipd.), a je zaradi vsesplošne finančne podhranjenosti humanističnih disciplin težje delati dolgoročne načrte (recimo za prijave pri ARRS ali drugih tujih agencijah).

Vloga navaja 14 tekočih mednarodnih projektov FF UM (pet jih je od časa priprave vloge do izdelave akreditacijskega poročila že poteklo), dva mednarodna projekta bi lahko delno pokrivala tudi področje umetnostne zgodovine, vendar iz same vloge to ni jasno razvidno. Iz spletne strani sicris (<http://sicris.izum.si/search/rsr.aspx?opt=3&lang=slv&id=14485>) je razvidno, da so predavatelji na umetnostnozgodovinskem oddelku FF UM vključeni v dva raziskovalna projekta pri ARRS, sicer pa samostojna raziskovalna skupina s področja umetnostne zgodovine na FF UM še ne obstaja (čeprav

predavateljki izpolnjujejo pogoje za nosilce vodij raziskovalne/programske skupine).

5. znanstveno-raziskovalno delo: povezovanje med učnimi vsebinami in ZRD; vzpostavljeno ZRD sodelovanje, povezanost med ZRD nosilcev predmetov in učnimi vsebinami predmetov

Znanstveno-raziskovalno delo in povezovanje med učnimi vsebinami in ZRD je razvidno iz referenc nosilcev predmetov pri učnih načrtih ter pri sodelovanju učiteljev v različnih projektih.

6. ustreznost kadrov – veljavna habilitacija

Kader je ustrezen in vloga vsebuje veljavne habilitacije oz. so učitelji v postopku habilitacije.

7. sklenjeni dogovori za izvajanje strokovne prakse (strokovne šole)

V okviru univerzitetnega dvopredmetnega študijskega programa 2. stopnje Umetnostna zgodovina ni predvideno praktično usposabljanje.

Ugotovitve:

- **upoštevanje kriterijev meril**

Oddelek za umetnostno zgodovino FF UM ima informativno in pregledno spletno stran. Na podlagi informaciji, ki jih spletna stran ponuja je jasno predstavljena strukturiranost in vpetost oz. preplet posameznih oddelkov ter drugih organov v delovanje fakultete. Ustrezno sta opredeljeni poslanstvo in vizija zavoda, skladno z umestitvijo umetnostna zgodovina v ustrezna študijska področja oz. znanstvene discipline. Iz k vlogi dodanih prilog je mogoče sklepati o raziskovalni dejavnosti raziskovalcev na oddelku umetnostne zgodovine na FF UM.

- **morebitne manjše pomanjkljivosti**

Načrti za raziskovalno delo po našem mnenju v vlogi niso dovolj jasno opredeljeni. Ocenjevalci smo si pri pripravi ocene pomagali z drugimi dostopnimi viri in siceršnjim poznavanjem področja ter znanstveno-raziskovalnega dela zaposlenih kadrov.

3. kadri (11. člen)

1. kadrovski načrt sodelujočih in dokazila o sodelovanju.

Kadrovski načrt sodelujočih in dokazila o sodelovanju so priloženi. Število in struktura kadra ustreza 11. členu Meril, ki jih je NAKVIS sprejel na 11. seji dne 18. novembra 2010. V izvedbi programa bo sodelovalo 11 visokošolskih učiteljev. Omeniti velja, da sta samo dve predavateljici za področje umetnostne zgodovine 100 % zaposleni Na FF UM (dr. Marjeta Ciglencečki, dr. Polona Vidmar), ostali so večinoma zaposleni pri Inštitutu Franceta Steleta pri ZRC SAZU ali prihajajo iz drugih ustanov (npr. Narodni muzej Slovenije). To je po mnenju presojevalcev zaskrbljujoča kadrovska struktura, še zlasti zato, ker je večina nosilcev študijskega programa že aktivno vključena v študijski proces FF UM, ena predavateljica pa je vključena tudi v izobraževalni proces Univerze na Primorskem.

Iz priložene dokumentacije ni razviden izračun realne obremenitve predavateljev skupaj z urami na

dodiplomskem, diplomskem in doktorskem študiju FF UM ter z urami v inštitucijah, kjer so redno zaposleni. Na podlagi te nepopolne dokumentacije se presojevalcem zdi, da gre za nominalno obremenitev, ki znatno presega možnosti kvalitetnega dela posamičnega učitelja. Ta problem se zdi evidenten še zlasti v primeru doc. dr. Barbare Murovec, ki je ob vsem tudi predstojnica Umetnostnozgodovinskega inštituta Franceta Steleta pri ZRC SAZU. Njena obremenitev na dodiplomskem študiju umetnostne zgodovine FF UM (gl. <http://www.ff.uni-mb.si/dotAsset/25868.pdf>) že sedaj skoraj dosega obremenitev polnega delovnega časa šest ur tedensko. Ob tem vodi še delo na štirih znanstveno-raziskovalnih projektih na Umetnostnozgodovinskem inštitutu Franceta Steleta pri ZRC SAZU. Skupna pedagoška obremenitev samo zanjo na dodiplomskem in diplomskem študiju znaša več kot znaša polni delovni čas. Treba je poudariti, da je zadolžena za deset različnih predavanj, kar pomeni prav toliko priprav, izvajanj predavanj, priprav na izpite, delo na seminarskih nalogah, ipd. Presojevalci menimo, da njena kompetentnost in strokovnost nista sporni, saj gre za vrhunsko raziskovalko, sprašujemo pa se, ali je še možno kvalitetno izvajati predavanja s tako neobičajno veliko pedagoško in raziskovalno obremenitvijo. Podobna situacija je tudi z drugimi učitelji, ki so primarno zaposleni na omenjenem inštitutu pri ZRC SAZU v Ljubljani in so v raziskovalnem smislu neoporečni oz. imajo odlične raziskovalne rezultate. Potrebno je tudi poudariti, da ima samo en učitelj iz celotnega nabora naziv izredni profesor oz. profesorica (dr. Marjeta Ciglencečki), vsi ostali pa so docenti. Zaskrbljujoče je, da ni niti enega z nazivom redni profesor/profesorica.

2. veljavna izvolitev ali v postopku (glej 2/6)

Izvajalci imajo veljavne in ustrezne izvolitve v nazive. Štirim od predvidenih visokošolskih učiteljev bo Habilitacija v kratkem potekla in so že vložili prošnje za ponovne izvolitve.

3. merila za izvolitve

Merila za izvolitve so sprejeta na Senatu UM in tam se tudi izvajajo izvolitve za kandidate z vseh članic. Merila za habilitacije so javno objavljena.

4. oblikovanje senata in njegova struktura

Visokošolski zavod ima dejaven Senat z ustrežno strukturo, članstvo v Senatu je javno objavljeno.

5. podporni delavci, služba za študentske zadeve

Predlagatelj navaja tudi ustrezno in interdisciplinarno kadrovske zasedbo, tudi pri podpornih funkcijah in referatih za študentske zadeve.

Ugotovitve:

- **upoštevanje kriterijev meril**

FF UM izkazuje ustrezno kadrovske strukturo v načrtovanem študijskem programu. Kadri, ki opravljajo znanstveno, raziskovalno oz. strokovno delo in kadrovske načrt ter izjave o sodelovanju po našem mnenju zagotavljajo kakovostno podporo za izvajanje študijskega programa. Na FF UM so zaposlene

osebe, ki so odgovorne za študentske zadeve. Kljub temu, da kadrovska struktura formalno ustreza, menimo, da bodo kadri preveč obremenjeni s pedagoškim in siceršnjim raziskovalnim delom, kar bi utegnilo vplivati na kakovost izvedbe študijskega programa.

4. študenti (12. člen)

1. povezanost načrtovanih vpisnih mest in potreb po diplomantih

Predvideno število redno razpisanih mest je 25, izrednih študentov pa 10. FF UM izkazuje povezanost vpisnih mest in potreb po diplomantih, izkazuje tudi zaposlitvene potrebe gospodarstva in negospodarstva. Vloga namreč utemeljuje, da se v severovzhodni Sloveniji v zadnjem obdobju na državnem nivoju pospešujejo dejavnosti s področja umetnosti, kulture, humanistike in družboslovja, s ciljem, da se tudi na ta način razvijajo določene gospodarske dejavnosti, zlasti turizem. Za doseganje teh ciljev pa so humanistično izobraženi strokovnjaki za področje umetnostne zgodovine nujno potrebni. Z uvedbo drugostopenjskega študija Umetnostna zgodovina bi FF UM rada ponudila na trg delovne sile v severovzhodni Sloveniji, pa tudi širše, znanstvenike, ki bodo zmogli umetnostnozgodovinsko znanje prenašati v širše družbeno okolje s svojim delovanjem v kulturnih in izobraževalnih ustanovah, medijskih hišah ter gospodarstvu. Magistri tega programa bi se lahko zaposlovali tako v gospodarstvu (turistične organizacije, področje regionalnega in okoljskega načrtovanja, kulturni management, ipd.) kot tudi negospodarstvu (univerze, inštituti, muzeji, galerije, Zavod za varstvo kulturne dediščine s svojimi enotami, ipd.). Na podlagi teh podatkov lahko opazimo potrebo po takšnem kadru. FF UM je število razpisanih mest predvidel na osnovi povpraševanja študentov dodiplomskih študentov, analize Zavoda Republike Slovenije za zaposlovanje in izkazanih zahtev po uravnoteženem razvoju kulturnih dejavnosti v Strategiji razvoja Slovenije 2006-2012 ter izkazanega zanimanja študentov drugih univerz. FF UM ima v načrtu sprotno spremljanje poklicne uspešnosti diplomantov, čemur bodo v prihodnje prilagajali število vpisnih mest.

2. svetovalna služba

Svetovalna služba za študente deluje. FF UM zagotavlja kandidatom za študij in že vpisanim študentom svetovalne storitve, povezane z vpisom in informacijami o študiju ter zaposlitvenih možnostih. Študenti FF UM so o študiju in zaposlitvenih možnostih informirani s pomočjo različnih služb in spletne strani. Vse informacije o študiju in drugih aktivnostih študenti pridobijo s strani Referata za študentske zadeve, s strani Kariernega centra, ter tudi s strani Študentskega sveta. Na zavodu deluje tudi Alumni klub.

3. redna zaposlitev v referatu/podporni službi za študente

Redna zaposlitev je razvidna iz skupne količine FTE. Kot izhaja iz dokumentacije, je v referatu in podpornih službah za študente zaposleno ustrezno število ljudi, ki ustrezno opravljajo dejavnost. Oseba, odgovorna za študentske zadeve predlaganega študijskega programa, je v rednem delovnem razmerju na FF UM.

4. vključevanje študentov v ZRD (posebno pomembno za 2. in 3. stopnjo - 33. člen ZviS)

Vloga bolj skopo obravnava ta del. Študenti si bodo med študijem pridobili ustrezne kompetence in možnost za vključevanje v znanstveno-raziskovalne projekte. Nosilci predmetov že sodelujejo pri mnogih tekočih projektih. V take projekte pa bodo lahko vključeni tudi študentje (dodiplomski študentje so v projekte že vključeni, enak načrt ima FF UM s podiplomskimi študenti, z razliko da bodo njih vključevali na zahtevnejši način). Študentje bodo vključeni tudi v druge projekte, v katerih so že prisotni nosilci predmetov oziroma jih načrtujejo. Učilnice so že opremljene za sodobne študente z računalniki, predvajalniki, internetom ipd. Študentom je na voljo tudi računalniška učilnica. FF UM vključevanje študentov v ZRD bolje opredeljuje v svojem samoevalvacijskem poročilu, kjer je posebej opredeljeno vključevanje dodiplomskih in podiplomskih študentov v ZRD, navedene pa so tudi ključne prednosti in pomanjkljivosti (največji prednosti sta vse večji obseg vključevanja študentov v ZRD ter visok kvalitetni rang, največja slabost pa, da je povečana raziskovalna aktivnost značilna le za nekatere oddelke, ni opredeljeno za katere).

5. praktično usposabljanje.

Praktično usposabljanje ni predvideno, kar je z vidika sodelovanja s potencialnimi delodajalci slabo. Študentje bi sicer lahko praktično usposabljanje opravili tudi v okviru raziskovalnih projektov, ki jih vodijo nosilci predmetov na posameznih oddelkih, ki so bodisi financirani s strani ARRS ali drugih virov.

6. organiziranost študentov in vključevanje v upravljanje zavoda

Glede organiziranosti študentov in vključevanja v upravljanje zavoda na podlagi dokumentacije in dostopnih podatkov ter spletne strani razberemo, da so študentje ustrezno vključeni, organizirani in zastopani pri upravljanju zavoda. Študentom je omogočeno organiziranje in sodelovanje v organih upravljanja. Študentje sodelujejo v organih in komisijah UM (Senat, Upravni odbor) in organih ter komisijah FF UM (Senat; Komisije senata – Komisija za študijske zadeve, Komisija za znanstveno raziskovalne zadeve, Komisija za ocenjevanje kakovosti, Komisija za habilitacije, Komisija za mednarodno sodelovanje; Poslovodni odbor, Akademski zbor). Študentje imajo v organih in komisijah FF UM najmanj eno petino predstavnikov. Prav tako imajo organiziran svoj študentski svet, katerega sestava jev sledeča: predsedniki vsakega letnika in po en član vsakega sveta letnika oz. sveta absolventov in sveta podiplomskih študentov, ki ga ti izvolijo izmed svojih članov. Študentje sodelujejo tudi v študentskem svetu UM. Imajo tudi prodekana za študentska vprašanja. Prav tako imajo na FF UM vzpostavljen tutorski sistem. Vsi ti podatki so javno objavljeni tudi na spletni strani FF UM, vključno z konkretnimi člani in članicami organov upravljanja fakultete.

7. kakovost izobraževanja in zbiranje podatkov (študentske ankete in druge oblike zbiranja podatkov; analize prehodnosti, povprečne dolžine študija; objava rezultatov)

FF UM spremlja kakovost izobraževanja in zbira podatke – obremenitev študentov se npr. preverja v skladu s Pravilnikom o izvajanju študentskega vprašalnika enako za vse študente UM znotraj AIPS. Obremenitve študentov pa bo lahko FF UM evalvirala šele naslednje študijsko leto, saj so se šele v

študijskem letu 2012/2011 prvič v celoti izvedli bolonjski programi I. stopnje. Evalviranje obremenitev študentov II. in III. stopnje pa bo mogoče šele v naslednjih študijskih letih. FF UM ima namen prilagoditi strukturo izvedb posameznih predmetov na podlagi rezultatov. Zavod izvaja študentske ankete o samem študijskem procesu in pedagoških delavcih.

Ugotovitve:

- **upoštevanje kriterijev meril**

FF UM upošteva kriterije in merila: vpisna mesta so povezana s potrebami po diplomantih, svetovalna služba je dobro organizirana ter kandidatom za vpis in študentom zagotavlja vse potrebne informacije v zvezi s študijem, zaposlitvijo in podobno. Študentje so vključeni v ZRD na fakulteti, zavod pa ima namen vključevati v ZRD tudi podiplomske študente, seveda na zahtevnejši način. Praktično usposabljanje na magistrskem študijskem programu umetnostna zgodovina ni predvideno. Študentje se lahko organizirajo, imajo delujoč študentski svet, prav tako pa sodelujejo v vseh organih upravljanja zavoda. Na FF UM imajo vzpostavljen tudi tutorski sistem. FF UM spremlja kakovost izobraževanja, izvaja pa tudi študentske ankete o obremenjenosti študentov, o študijskem procesu in pedagoških delavcih.

- **morebitne manjše pomanjkljivosti**

Po mnenju presojevalne komisije in v skladu z 12. členom Meril za akreditacijo in zunanjo evalvacijo visokošolskih zavodov in študijskih programov vloga ne vsebuje neposredne povezanosti med številom vpisnih mest in potrebi po diplomantih, kar pa ni vedno nujno ključen pokazatelj potreb po študijskem programu s področja humanistike. Je pa razpisano število vpisnih mest primerljivo z drugimi programi. Drugih pomanjkljivosti nismo zaznali.

5. materialni pogoji (13. člen)

1. ustreznost prostorov in opreme ter dokazila o lastništvu ali najemu

Prostori in oprema FF UM so ustrezni, zavod glede na predloženo dokumentacijo izkazuje primerne materialne pogoje za izvajanje študijskega programa. FF UM je lastnica prostorov za izvajanje študija, za delo vodstva zavoda, tajništva, službe za študentske zadeve, ima ustrezne sanitarije in knjižnico. V svojem samoevalvacijskem poročilu FF UM izpostavlja problematiko pomanjkanja prostora za izvajanje študijskega procesa, ki pa se poleg prostorske stiske izvaja v neustreznih predavalnicah. Fakulteta se zaveda, da nima povsem primernih prostorov za uresničevanje kvalitetnega pedagoškega in raziskovalnega dela. Vendar pa v vlogi zavod trdi, da predlagani študijski program ne predstavlja dodatnih prostorskih zahtev. Zahtevali pa bodo sprotno posodabljanje, dopolnjevanje in vzdrževanje predavalnic, računalniške in multimedijske opreme in redno dokup knjižnične literature.

2. prilagoditve potrebam študentov s posebnimi potrebami

FF UM izkazuje primernost prostorov in opreme za študente s posebnimi potrebami (predvsem za tiste z gibalnimi motnjami). Ugodnosti in prilagoditve za študente s posebnimi potrebami je poskrbljeno v

posebnih pravilnikih. Za npr. gibalno ovirane je na fakulteti dvigalo za vozičke ter navadno dvigalo. V pritličju so toaletni prostori za gibalno ovirane, zanje je urejen tudi poseben parkirni prostor, klančina, talne obloge. Imajo pravico do lastnega tutorja. Tudi posamezni pripomočki so prilagojeni. Zavod ni posebej opredelil prilagoditev za avdio- ali vizualno- hendikepirane. V samoevalvacijskem poročilu zavod navaja, da nima posebnih računalnikov za slepe in slabovidne, zato ti študentje uporabljajo svoje. So pa omogočili dodatno montažo vtičnic za nemoteno izvajanje študijskega procesa.

3. zadostni finančni viri

Finančni viri za študijsko dejavnost so zagotovljeni iz proračunskih sredstev MVZT (oz. od februarja 2012 Ministrstvo za izobraževanje, znanost, kulturo in šport), ki so opredeljena v Uredbi o javnem financiranju visokošolskih zavodov in drugih zavodov. Raziskovalna dejavnost se financira iz pridobljenih raziskovalnih projektov in programov, ki so pridobljeni na različnih raziskovalnih, mednarodnih in občinskih razpisih, katere fakulteta redno spremlja in se nanje prijavlja; ter iz lastnih sredstev. Študentje doktorskega študija imajo možnost sofinanciranja šolnin po Uredbi o sofinanciranju doktorskega študija (Ur. l. RS, št. 88/2010), nadalje se izvaja izredni dodiplomski študij, kjer se sredstva za izvedbo pridobijo iz plačanih šolnin študentov. Raziskovalci FF UM se prijavljajo na razpise ARRS, kar je razvidno iz spletnih strani <http://sicris.izum.si/search/org.aspx?opt=4&lang=slv&id=3339> in <http://sicris.izum.si/search/org.aspx?opt=5&lang=slv&id=3339>.

FF UM ima sklenjene srednjeročne in dolgoročne pogodbe za financiranje znanstvenega, raziskovalnega oziroma strokovnega dela, prijavlja se še na druge razpise za pridobitev sredstev. Vloga navaja delo na petih projektih (trije so od časa prijave do časa pisanja poročila že potekli). Noben od navedenih projektov ni s področja umetnostne zgodovine.

Vlagatelj v vlogi obrazloži, da so sredstva, namenjena za izobraževalno, študijsko, znanstveno, raziskovalno, umetniško oz. strokovno delo gospodarno načrtovana in učinkovito razporejena, kar se zagotavlja s pripravo letnih finančnih načrtov ter pripravo kvartalnih in letnih poročil po financirjih in virih. Poraba sredstev ter razporejanje sredstev se tudi med obdobji poročanja sproti spremlja. Računovodski izkazi in s tem povezano poslovanje so letno pregledani s strani pooblaščenega zunanje revizorske hiše. FF UM sproti spremlja porabo pridobljenih sredstev ter učinkovitost in uspešnost porabe po posameznih dejavnostih skladno s finančno-računovodskimi predpisi ter zakoni in Slovenskimi računovodskim standardi.

4. IKT

FF UM ima na razpolago IKT, kot je univerzitetni informacijski sistem. Gradiva so študentom posameznih oddelkov dostopna tudi preko informacijskega sistema Moodle. V samoevalvacijskem poročilu je IKT dobro opredeljena – zavod ima eno računalniško učilnico z 9 delovnimi mesti, večina predavalnic je opremljena s projektorji in prenosnimi računalniki. Zavod ima vzpostavljen sistem za poučevanje multimedije in interaktivnih tehnologij, imajo tudi sodobno interaktivno tablo (Smart) in poenoten sistem v vseh predavalnicah. Pomanjkljivost je starost računalnikov, povprečno so ti stari

okrog 7 let. Kar se tiče medijske opremljenosti, ima multimedijsko učilnico, nekaj interaktivnih tabel, responderske sisteme in simpodium. Na fakulteti imajo brezžično omrežje (Eduroam), vendar je to dostopno le na nekaterih mestih. To težavo rešujejo z dodatnimi individualnimi wi-fi usmerniki. Uporabljajo programsko opremo, ki jo dobijo na podlagi pogodbe MSA 3.4 in MSDN AA.

5. knjižnica v zavodu in ustrezen dostop do ustreznega študijskega gradiva

FF UM ima visokošolsko knjižnico, ki zagotavlja brezplačen dostop do knjig, digitalne knjižnice ali e-učnega okolja. Zavod ima tudi sklenjene pogodbe z javnimi in drugimi knjižnicami. V samoevalvacijskem poročilu zavod opredeljuje Miklošičevo knjižnico kot matično knjižnico FF UM in še dveh drugih fakultet (PEF UM in FNM UM). Študentom je 24 ur na dan na voljo tudi Digitalna knjižnica UM. Miklošičeva knjižnica je bila ustanovljena leta 2007 in deluje v okviru KISUM-a. Knjižnični informacijski sistem UM (KISUM) sestavljajo Univerzitetna knjižnica Maribor in 10 knjižnic fakultet in visokih šol, ndr. tudi Miklošičeva knjižnica (knjižnica Pedagoške fakultete, Filozofske fakultete in Fakultete za naravoslovje in matematiko). Knjižnice delujejo kot enoten sistem, medtem ko so upravno organizacijske enote fakultet. Osrednja knjižnica ima posebno stavbo v bližini rektorata v središču mesta in je približno enako oddaljena od vseh fakultet. Druge knjižnice so v prostorih posameznih fakultet. S povezovanjem osrednje Univerzitetne knjižnice Maribor s fakultetnimi knjižnicami pri izboru in nabavi gradiva, pri informacijski dejavnosti, izdelavi bibliografije profesorjev in raziskovalcev, enotnem računalniškem sistemu, s skupno bazo podatkov o uporabnikih, z enotno izkaznico, ki velja v vseh knjižnicah sistema, in enotnih standardih, podobnih programih izobraževanja uporabnikov se knjižnični informacijski sistem UM približuje sodobnemu modelu, v katerem so vse knjižnice na univerzi funkcijsko povezane.

Ugotovitve:

- upoštevanje kriterijev meril

FF UM razpolaga s prostori in opremo in je lastnik teh prostorov. Prostori in oprema so na podlagi vloge primerni tudi za študente s posebnimi potrebami, zavod pa zagotavlja enakopravnost vseh študentov. Študentom FF UM je na razpolago potrebna IKT oprema. Študentom je na voljo visokošolska knjižnica, zavod pa ima sklenjene tudi pogodbe z javnimi in drugimi knjižnicami. Študijsko gradivo in elektronske baze podatkov po našem mnenju ustrezajo vsebini in stopnji študijskega programa.

- morebitne manjše pomanjkljivosti

FF UM se zaveda pomanjkanja prostora za izvajanje študijskega procesa in neprimernosti prostorov za uresničevanje kvalitetnega pedagoškega in raziskovalnega dela. Vendar pa naj predlagani študijski program ne bi predstavljal dodatnih prostorskih zahtev. Prav tako zavod sam izpostavlja problem zastarelosti IKT in nujnost posodobitve.

6. zagotavljanje kakovosti (14. člen)

1. Upoštevanje slovenske in evropske regulative; poslovniki kakovosti

Komisija za kakovost na FF UM spremlja kakovost visokošolskega zavoda, študijskih programov ter znanstvenoraziskovalnega, umetniškega in strokovnega dela. Komisija za kakovost spremlja stanje in uresničevanje sprememb ter pripravo izboljšav v skladu s standardi in smernicami za zagotavljanje kakovosti, med katerimi je potrebno izpostaviti zlasti: strategijo, organiziranost in vodenje zavoda, urejenost evidenc ter skrb za kakovost; izobraževanje – študijsko dejavnost; znanstvenoraziskovalno, umetniško in strokovno dejavnost; zagotavljanje kakovosti znanstvenega in pedagoškega osebja; zagotavljanje kakovosti upravnih in strokovno-tehničnih delavcev; študente v visokošolskem zavodu; prostore, opremo za izobraževalno ter znanstvenoraziskovalno dejavnost in knjižnico; financiranje izobraževalne oz. študijske, znanstvenoraziskovalne, umetniške in strokovne dejavnost ter sodelovanje z družbenim okoljem. Skrb za kakovost pedagoškega dela zagotavljajo z razvojem novih, modernejših oblik študijskega procesa, da bi zagotovili učinkovitejši študij in dvignili kvaliteto znanja. V preteklih letih so posodobili in ustrezno opremili vse predavalnice, tako da se študijski proces izvaja v urejenih predavalnicah. Izobraževalni proces izvajajo habilitirani učitelji in sodelavci, katerih dodatno izobraževanje zagotavljamo s programi strokovnega izpopolnjevanja. Študentje lahko svoja mnenja, ki vplivajo na izobraževanje, izražajo posredno prek svojih predstavnikov v vseh pomembnih organih fakultete in neposredno v samih procesih delovanja fakultete. Svoja mnenja (predlogi, pripombe, kritike, pohvale) lahko izražajo tudi na spletnem študentskem portalu in študentskem forumu FF. Sistema tutorstva pomaga študentom pri vključevanju v študijski proces in v posamezne študijske predmete, da bi izboljšali prehodnost študentov v višji letnik. Študentje so vključeni v obštudijske dejavnosti in v znanstvenoraziskovalno delo. Kakovost ZRD se meri v številu objavljenih člankov, citatov in vpetosti v nacionalne programe in projekte ter v oblike mednarodnega sodelovanja.

Komisija za kakovost na FF UM je izhodišča za svoje dejavnosti opredelila z letnim načrtom dela in strategijo na področju zagotavljanja kakovosti FF. Študentska anketa se izvaja za vse zaposlene pedagoške delavce in v vseh študijskih programih. Dekan imenuje skupino za izvajanje ankete, ki jo izvede v skladu z navodili iz januarja 2007. Študenti prostovoljno in anonimno izpolnijo anketne obrazce, ki jih nato strojno obdela RCUM in posreduje rezultate dekanu FF UM. Samoevalvacijsko poročilo je javno objavljeno in se izvaja vsako leto (<http://www.ff.uni-mb.si/ofakulteti/komisije-senata/komisija-za-ocenjevanje-kakovosti/>). Poročilo je pripravljeno v skladu s Pravilnikom o postopku samoevalvacije in evalvacije univerze in njenih članic (<http://www.uni-mb.si/dokument.aspx?id=10319>). Samoevalvacije letno izvaja Komisija za ocenjevanje kakovosti FF UM od leta 2010, poročila potrjuje Senat fakultete.

2. načrtovanje in izvajanja periodičnih samoevalvacij; zbiranje podatkov o učnih izidih; ugotavljanje pomanjkljivosti od načrtovanega

Komisija za kakovost FF UM sproti spremlja kakovost in učinkovitost izobraževalnega, znanstvenega, raziskovalnega in strokovnega dela. Na področju umetnostne zgodovine komisija za kakovost spremlja kakovost in učinkovitost izobraževalnega, znanstvenega, raziskovalnega in strokovnega dela, ne pa tudi umetniškega dela svojih pedagoških delavcev. Umetnostna zgodovina je po klasifikacijah KLASIUS in

ISCED sicer uvrščena v področje umetnosti, vendar deluje kot znanstvenoraziskovalna disciplina s področja humanistike; umetniške stvaritve znanstveno raziskuje, ne deluje pa na področju umetniškega ustvarjanja. Po klasifikaciji FRASCATI sodi umetnostna zgodovina na področje humanistike. Na podlagi dela komisije za kakovost sta bila objavljena samoevalvacijsko poročilo kakor tudi akcijski načrt za izboljšanje kakovosti in učinkovitosti. Upošteva se Pravilnik o postopku samoevalvacije in evalvacije univerze in njenih članic (<http://www.unimb.si/dokument.aspx?id=10319>). Akcijski načrt za izboljšanje kakovosti FF UM je objavljen (http://www.ff.uni-mb.si/o-fakulteti/komisije-senata/komisija-za-ocenjevanjekakovosti/dokumenti/02_akcijski_nacrt_2011.pdf). Vse predloge in ukrepe, navedene v Akcijskem načrtu, so realizirali, določene naloge pa so trajne narave in se kontinuirano izvajajo (ankete, ki jih izvajata UM, npr. ocenjevanje pedagoških delavcev, študijskih obremenitev po ECTS; in FF, npr. ocenjevanje mentorjev na praksah, oddelčnih tutorjev, izboljševanje tutorskega sistema ipd.). Poslovnik kakovosti na ravni UM je v pripravi.

3. vključevanje vseh deležnikov v presojo kakovosti

Pri samoevalvaciji sodelujejo vsi zaposleni, kar je razvidno iz javno objavljenega dokumenta (<http://www.ff.uni-mb.si/o-fakulteti/komisije-senata/komisija-za-ocenjevanje-kakovosti/>). Samoevalvacija se javno obravnava na akademskem zboru in potrjuje na Senatu fakultete. Vsi zaposleni so pozvani k javni razpravi na akademskem zboru. Sodelovanje študentov pri samoevalvaciji je razvidno (<http://www.ff.unimb.si/o-fakulteti/komisije-senata/komisija-za-ocenjevanje-kakovosti/>). Študentje preko svojih predstavnikov sodelujejo na javni razpravi o samoevalvaciji na akademskem zboru in prav tako preko svojih predstavnikov pri potrjevanju na Senatu fakultete. Vodstvo zavoda sproti seznanja zaposlene in študente s svojimi odločitvami ter je nosilec odgovornosti za kakovost in razvoj zavoda (<http://www.ff.unimb.si/o-fakulteti/komisije-senata/komisija-za-ocenjevanje-kakovosti/>). Zaposleni in študentje se z odločitvami vodstva fakultete seznanjajo tudi na sejah akademskega zbora, preko obveščanja članov različnih organov FF UM in preko obvestil na spletni strani fakultete in oddelkov.

Ugotovitve:

- upoštevanje kriterijev meril

Ukrepi, postopki in strategija za stalno izboljševanje kakovosti so formalno sprejeti in javno objavljeni (<http://www.ff.uni-mb.si/o-fakulteti/komisije-senata/komisija-za-ocenjevanje-kakovosti/>; http://www.ff.uni-mb.si/o-fakulteti/komisije-senata/komisija-za-ocenjevanjekakovosti/dokumenti/02_akcijski_nacrt_2011.pdf). V navedenih dokumentih je opredeljena vloga zaposlenih in študentov. S samoevalvacijskimi poročili FF UM spremlja realizacijo načrtovanih aktivnosti, navaja razloge za odstopanja v realizaciji in načrtuje aktivnosti za odpravo pomanjkljivosti in izboljšave. Evalvacija se izvaja vsako leto. Vsaka članica pripravi letno poročilo, na osnovi izbranih kazalnikov, ki jih skladno s Pravilnikom o kakovosti določi Senat UM. O ugotovitvah samoevalvacije razpravlja Komisija za kakovost, Oddelki, kolegij predstojnikov oddelkov in Senat. V okviru teh obravnav se oblikujejo predlogi ukrepov, ki jih sprejme Senat fakultete, dekan ali pa se posredujejo kot

predlogi na organe UMP (Senat, rektor, Komisija za kakovost).

- **morebitne manjše pomanjkljivosti**

Komisija pomanjkljivosti ni zaznala.

7. potreba po študijskem programu (16. člen)

1. izkazanost potreb relevantnega okolja; zaposljivost diplomantov (glej 1/1)

Načrtovanje in izvajanje študijskega programa mora biti utemeljeno s potrebami ožjega in širšega okolja, obenem je potrebno tudi ustanavljanju novih študijskih programov upoštevati tudi možnosti zaposlitve magistrstrov in možnosti nadaljevanja njihovega izobraževanja. FF UM sodeluje z različnimi organizacijami in institucijami, kar je razvidno iz same vloge in dokazil. Vloga vsebuje splošne podatke o potrebah po zaposlovanju, ki jih je predložil Zavod za zaposlovanje na vseslovenski in regijski ravni. Informacije o zaposljivosti se zbirajo prek Zavoda za zaposlovanje. Uporabljajo se pri evalvacijskih poročilih in akreditaciji študijskih programov. Ankete na temo zaposljivosti po zaključku študija izvaja tudi Karierni center FF UM (<http://www.ff.unimb.si/karierni-center/splosno/>). Pridobljeni podatki so uporabljeni kot smernice pri oblikovanju študijskih vsebin, zlasti pri določanju aplikativnih študijskih dejavnosti. Na ravni UM se izvaja sprotno zbiranje, analiziranje in uporaba podatkov o zanimanju za študij. Analize vpisa so dostopne (<http://vpis.uni-mb.si/> <http://www.uni-mb.si/podrocje.aspx?id=909>). Na ravni UM (Vpisna služba) se izvaja sprotno zbiranje, analiziranje in uporaba podatkov o zanimanju za študij. Na ravni dodiplomskega študija je sistemsko urejeno predstavljanje fakultete na srednjih šolah, zlasti gimnazijah, kjer se tovrstne informacije zbirajo in vrednotijo. Visokošolski učitelji so angažirani kot mentorji dijaških raziskovalnih nalog, pri čemer testirajo njihova zanimanja. Fakulteta se ob podpori Študentskega sveta redno udeležuje sejmov, ki prezentirajo izobraževalne in zaposlitvene možnosti. Na vsakoletnih informativnih dnevih beležijo visok obisk potencialnih študentov. Interes za podiplomski študij se prvenstveno meri med študenti dodiplomskega študija. Anketa v maju 2011 je pokazala velik interes dodiplomskih študentov za podiplomski študij. Beležijo tudi povpraševanja tujih študentov. Na podlagi zbranih informacij se letno uravnava število vpisnih mest.

8. Organizacija in izvedba izobraževanja – študijski programi (17. člen)

1. Študijski program: usklajenost in konsistentnost študijskega programa

Magistrski dvopredmetni študijski program druge stopnje Umetnostna zgodovina je nadaljevanje univerzitetnega dvopredmetnega študijskega programa prve stopnje Umetnostna zgodovina na FF UM. Program je namenjen poglobljanju znanj s področja umetnostne zgodovine, ki diplomantom omogočajo zaposlitev na delovnih mestih, za katera se pričakujejo poglobljena znanja s področja umetnostne zgodovine. V redni študij se bo lahko vpisalo 25 študentov, v izrednega pa 10. Po opravljenih obveznostih pridobi kandidat/ka naziv magister/magistrica umetnostne zgodovine.

2. Podatki o programu

Študijski program nima smeri in/ali modulov. Študentje poglobljajo znanje s področja umetnostne zgodovine na podlagi obveznih predmetov, h katerim sodijo predvsem predmeti, ki poglobljajo poznavanje metodologije in znanstvenih pristopov (Interpretacija umetnosti, Poznavanje umetnosti na Štajerskem v evropskem kontekstu, Umetnostna topografija, Umetnina na razstavi, Metodologija umetnostnozgodovinskega raziskovalnega dela, Magistrska naloga). Navedeni predmeti bodo študente usposobili za poglobljeno strokovno in znanstveno delo z umetninami ne glede na čas in kraj njihovega nastanka. Temeljni cilj obveznih predmetov je, da je študent usposobljen obravnavati umetnino razumeti in interpretirati v najširšem kontekstu. Glede na svoje zanimanje in poklicne afirmacije se kandidati odločajo med izbirnimi predmeti, ki so zasnovani kronološko in tematsko (Začetki moderne umetnosti, Tekst in podoba, Umetniške prakse, Umetnost in arhivski viri, Recepcija umetnine, Palladio in paladijanizem, Umetnost in kultura spomina). Dodali so še štiri izbirne predmete, ki segajo izven okvira umetnostne zgodovine, so pa koristni za poglobljanje osnovnih umetnostnozgodovinskih znanj (Izbrana poglavja iz estetike, Nemščina: jezik stroke v umetnostni zgodovini, Latinščina I. in Latinščina II.). Tudi pri izbirnih predmetih je v ospredju težnja po obravnavanju umetnine v njenem najširšem kontekstu.

3. Usklajenost ciljev in načrtovanih učnih izidov ter kompetenc

Vloga je skladna z Merili za kreditno vrednotenje študijskih programov po ECTS, ki predvidevajo da je izbirnost na programu minimalno 10%. Usklajenost ciljev in načrtovanih učnih izidov ter kompetenc je mogoče razbrati iz priloženega gradiva. Vloga navaja splošne kompetence diplomanta magistrskega dvopredmetnega študijskega programa druge stopnje Umetnostna zgodovina: sposobnost poglobljene analize, sinteze in predvidevanja rešitev ter posledic; poglobljeno obvladanje raziskovalnih metod na področju umetnostne zgodovine, postopkov in procesov, razvoj kritične in samokritične presoje; sposobnost uporabe umetnostnozgodovinskega znanja v praksi; avtonomnost in inovativnost v strokovnem in znanstvenem delu; dodatni razvoj komunikacijskih sposobnosti in spretnosti, posebej komunikacije v mednarodnem okolju; nadaljnje razvijanje etične refleksije in zavezanosti profesionalni etiki; kooperativnost, sposobnost dela v skupini (tudi v mednarodnem okolju); usposobljenost za poglobljeno prepoznavanje, vrednotenje in interpretacijo umetnostne dediščine in novejših likovnih produkcij v njenem širšem kontekstu; usposobljenost za poglobljeno apliciranje umetnostnozgodovinskih znanj na druga humanistična ali družboslovna področja; sposobnost poglobljene uporabe pridobljenih znanj v praksi na najrazličnejših področjih, od dela v ustanovah, ki jim je umetnostna zgodovina temeljno poslanstvo, na aplikativnih in raziskovalnih projektih, pri delu na področju medijev, turizma, gospodarskih organizacij, državnih organov ipd. Predmetno-specifične kompetence diplomanta magistrskega dvopredmetnega študijskega programa druge stopnje Umetnostna zgodovina so: poglobljeno poznavanje in razumevanje utemeljitve ter zgodovine in razvoja umetnostnozgodovinske stroke; poglobljena sposobnost za reševanje konkretnih raziskovalnih problemov z uporabo znanstvenih metod in postopkov s področja umetnostne zgodovine; poglobljeno

obvladanje temeljnega umetnostnozgodovinskega znanja, sposobnost povezovanja znanja z različnih področij in aplikacije; poglobljena sposobnost umeščanja novih informacij in interpretacij v kontekst umetnostnozgodovinske vede; poglobljeno poznavanje splošne strukture umetnostnozgodovinske stroke ter povezanosti med njenimi poddisciplinami; poglobljeno poznavanje in uporaba metod kritične analize in razvoja teorij ter njihova uporaba v reševanju konkretnih raziskovalnih problemov; poglobljen razvoj veščin in spretnosti v uporabi znanja na področju umetnostne zgodovine; poglobljena uporaba informacijsko-komunikacijske tehnologije in sistemov na področju umetnostne zgodovine.

4. Mednarodna primerljivost študijskega programa

Vloga navaja, da so bili primerjani trije sorodni tuji študijski programi izbrani s premislekom, po katerem so v primerjavo želeli vključiti anglosaksonski, nemški in finski koncept univerzitetnega izobraževanja, saj se navedeni koncepti med seboj že po tradiciji precej razlikujejo, hkrati pa vsi veljajo za izredno uspešne. Izbrali so programe na Univerzi v Sussexu v Veliki Britaniji, Univerzi v Marburgu v Republiki Nemčiji in na Univerzi v Helsinkih na Finskem (<http://www.sussex.ac.uk/arthistorG/>; http://www.uni-marburg.de/fb09/ma_kunstgeschichte; <http://www.helsinki.fi/arthistorG/>).

5. Dokazovanje mednarodnega sodelovanja zavoda

Predlagani študijski program se bo vključeval v obstoječe in druge sprejete oblike mednarodnega sodelovanja, ki so že uveljavljene v dosedanjem delovanju UM. FF UM trenutno sodeluje v trinajstih raziskovalnih projektih EU in v dveh bilateralnih raziskovalnih projektih, sodelovala pa je tudi v 6. raziskovalnem programu odličnosti CLIOHres. FF UM ima sklenjenih 26 splošnih sporazumov o sodelovanju s tujimi inštitucijami in več kot sto bilateralnih Erasmus sporazumov. Fakulteta je bila oz. je pobudnica sklenitve številnih mednarodnih meduniverzitetnih sporazumov med UM in tujimi univerzami. Fakulteta je sodelovala v zgodovinskih tematskih mrežah CLIOHres in CLIOH WORLD ter v geografski mreži Herodot. FF skupaj z UM redno sodeluje v programu EILC (Erasmus Intensive Language Course). FF UM aktivno sodeluje v programih mobilnosti študentov in visokošolskih učiteljev Erasmus in CEEPUS, študenti pa sodelujejo v izmenjavah tudi na podlagi bilateralnih pogodb.

6. Skladnost strukture študijskega programa in obremenitve v KT

Magistrski dvopredmetni študijski program 2. stopnje Umetnostna zgodovina ustreza oz. zadovoljuje zakonske okvire oz. Merila. Obvezni predmeti so po semestrih medsebojno horizontalno povezani. Obvezna predmeta v prvem semestru Interpretacija umetnosti in Poznavanje umetnosti sta v vsebinski medsebojni odvisnosti. Umetnino je potrebno najprej prepoznati v njenih osnovnih karakteristikah, šele nato lahko sledi interpretacija. Obvezna predmeta v drugem semestru Umetnostna topografija in Umetnost na Štajerskem v evropskem kontekstu sta v medsebojni vsebinski odvisnosti. Evidentiranje umetnin na terenu pokaže celostno podobo regije, ki jo je potrebno umestiti v širši evropski kontekst. Obvezna predmeta v tretjem semestru Metodologija umetnostnozgodovinskega raziskovalnega dela in Umetnina na razstavi uvedeta študente v poglobljeno poznavanje metodoloških pristopov in zahtevnejše oblike pisanja umetnostnozgodovinskih besedil (analiza prezentiranja umetnine, njeno ovrednotenje in

recepcija). Četrty semester pa je namenjen pisanju magistrskega dela. Študentje se s pomočjo tutorja odločajo za izbirne predmete glede na lastne študijske interese in poklicno afirmacijo, pri čemer jih tutor usmerja v vsebinsko smiselne horizontalne povezave. Obvezni predmeti so med semestri medsebojno smiselno vertikalno povezani. V prvem semestru je pozornost namenjena prepoznavanju in interpretaciji umetnine, v drugem semestru sledi poznavalsko evidentiranje in umeščanje umetnine iz lokalnega okolja v evropski kontekst, v tretjem semestru se znanje pogloblja v smislu metodologije raziskovalnega dela in pisanja zahtevnejših umetnostnozgodovinskih besedil, kar je smiselna predpriprava za pisanje magistrskega dela v četrtem semestru. Študentje se odločajo za izbirne predmete glede na lastne študijske interese in poklicno afirmacijo, pri čemer jih tutor usmerja v vsebinsko smiselne vertikalne povezave.

7. Priznavanje predhodno pridobljenih znanj

Na magistrskem drugostopenjskem dvopredmetnem študijskem programu Umetnostna zgodovina se študentom lahko priznajo znanja in spretnosti, pridobljena pred vpisom v različnih oblikah formalnega izobraževanja. Študent jih izkaže s pričevali in drugimi listinami, iz katerih sta razvidna vsebina in obseg vloženega dela. Znanja in spretnosti, pridobljene izven univerzitetnih študijskih programov druge stopnje, se ovrednotijo po sistemu ECTS glede na predmetnospecifične kompetence, določene s programom, in lahko nadomestijo predvidene obveznosti do največ 15 ECTS. Kandidat naslovi vlogo za priznavanje znanj in spretnosti na Komisijo za študijske zadeve FF UM, ki odloči na podlagi mnenja Oddelka za umetnostno zgodovino. Pri priznavanju znanj in spretnosti, pridobljenih pred vpisom v študijski program, se upošteva Pravilnik o priznavanju znanj in spretnosti pridobljenih pred vpisom v študijski program (<http://www.unimb.si/dokument.asp?H=12762>). Vloga opazarja, da so formalne oblike izobraževanja na področju umetnostne zgodovine izven univerzitetnih študijskih programov razmeroma redke in le izjemoma zadostijo predmetno-specifičnim kompetencam, ki so primerljive z visokošolskimi študijskimi programi druge stopnje, pri katerih so v ospredju poglobljena teoretična in metodološka znanja. Vseeno je možnost priznavanja tovrstnih znanj in spretnosti omejena na 15 ECTS.

8. Ocenjevanje, napredovanje, prehodi, načini in oblike izvajanja študijskega programa

Napredovanje in prehodi ter načini in oblike izvajanja študijskega programa so jasno navedeni. Za napredovanje v drugi letnik študija mora študent zbrati najmanj 21 ECTS izmed obveznosti prvega letnika; med opravljenimi morajo biti obvezni predmeti Interpretacija umetnosti, Poznavalstvo, Umetnost na Štajerskem v evropskem kontekstu in Umetnostna topografija – ter eden od štirih izbirnih predmetov v vrednosti 3 ECTS. Študent mora zbrati tudi določeno število kreditnih točk ECTS na drugi polovici dvopredmetnega študijskega programa. Pogoji za ponavljanje letnika in podaljšanje statusa študenta so določeni s Statutom UM. Oddelek za umetnostno zgodovino ima sistem tutorstva, s katerim svojim študentom pomaga pri študiju in napredovanju. Pričakuje se 80% prehodnost pri napredovanju v višji letnik. Do takšne ocene je zavod prišel na osnovi analize rezultatov tistih dodiplomskih študentov, ki so izkazali interes za nadaljevanje študija na podiplomski stopnji.

9. Vpisni pogoji in merila za izbiro v primeru omejitve vpisa

Pogoji za vpis in merila za izbiro v primeru omejitve vpisa so v skladu z zakonskimi določili ZVIS, prav tako obseg študijskih obveznosti, ki se lahko priznajo, ter obseg možnih manjkajočih obveznosti, ki jih mora kandidat opraviti. Predvideno je 25 vpisnih mest na rednem študiju in 10 vpisnih mest na izrednem študiju. Če bo sprejet sklep o omejitvi vpisa bodo kandidati, ki izpolnjujejo pogoje za vpis, izbrani v skladu z 41. členom ZVIS, kar pomeni, da se bo pri izbiri kandidatov v magistrski študijski program upošteval uspeh pri dodiplomskem študiju (povprečna ocena študija, vključno z oceno diplomske naloge oziroma diplomske seminarske naloge, če jo je program 1. stopnje predvideval). V dvopredmetni študijski program 2. stopnje Umetnostna zgodovina se lahko vpišejo kandidati, ki so zaključili:

1. študijski program 1. stopnje dvopredmetnega ali enopredmetnega študija Umetnostna zgodovina;
2. študijski program 1. stopnje s področij (14) izobraževalne vede in izobraževanje učiteljev, (21) umetnost, (22) humanistične vede, (31) družbene vede, (32) novinarstvo in informiranje, (34) poslovne in upravne vede, (38) pravo, če so pred vpisom na dvopredmetni študijski program druge stopnje Umetnostna zgodovina uspešno opravili obveznosti v obsegu od 6 do 24 ECTS (seminarska naloga in ustni izpit) pri predmetih iz dodiplomskega dvopredmetnega študijskega programa umetnostne zgodovine na FF UM: Uvod v študij umetnostne zgodovine (3 ECTS), Zgodovina umetnostne zgodovine (3 ECTS), Zgodovina arhitekture (6 ECTS), Zgodovina slikarstva (6 ECTS) in Zgodovina kiparstva (6 ECTS) ter ustrezno število oziroma obseg obveznosti na drugem delu dvopredmetnega študijskega programa. Obveznosti pri omenjenih predmetih morajo kandidati opraviti do vpisa v prvi letnik magistrskega študija.
3. visokošolski strokovni študijski program, sprejet pred 11. 6. 2004, z drugih strokovnih področij humanističnih in družboslovnih ved, če so pred vpisom v študijski program opravili študijske obveznosti v obsegu od 6 do 24 ECTS (seminarska naloga in ustni izpit) pri predmetih iz dodiplomskega dvopredmetnega študijskega programa umetnostne zgodovine na FF UM: Uvod v študij umetnostne zgodovine (3 ECTS), Zgodovina umetnostne zgodovine (3 ECTS), Zgodovina arhitekture (6 ECTS), Zgodovina slikarstva (6 ECTS) in Zgodovina kiparstva (6 ECTS) ter ustrezno število oziroma obseg obveznosti na drugem delu dvopredmetnega študijskega programa.

Obveznosti pri omenjenih predmetih morajo kandidati opraviti do vpisa v prvi letnik magistrskega študija. Diplomantom univerzitetnih študijskih programov z ustreznih področij, sprejetih pred 11. 6. 2004, in diplomantom visokošolskih študijskih programov z ustreznih področij, sprejetih pred 11. 6. 2004, ki so končali tudi program za pridobitev specializacije, se priznajo študijske obveznosti v obsegu do 30 ECTS ter ustrezno število na drugem delu dvopredmetnega študijskega programa. Vloge kandidatov obravnava Oddelek za umetnostno zgodovino, ki določi obseg in vrsto študijskih obveznosti, ki se priznajo, ter obseg in vrsto manjkajočih obveznosti. Komisija za študijske zadeve FF UM na podlagi sklepa Oddelka za umetnostno zgodovino izda kandidatu sklep. Pogoje za vpis izpolnjuje tudi, kdor je končal enakovredno izobraževanje v tujini, ki je ustrezno priznано.

10. Dokončanje študija – pogoji, strokovni naslov

Kandidat/kandidatka uspešno zaključi študij, ko opravi s študijskim programom predpisane obveznosti na obeh delih dvopredmetnega študijskega programa in tako skupno zbere 120 ECTS (60 ECTS na enem in 60 ECTS na drugem delu dvopredmetnega študijskega programa). Študent mora za dokončanje študija pridobiti 120 ECTS (v vsakem akademskem letu 60 ECTS). Zaključni izpit je sestavljen iz dveh kolokvijev ter pisnega magistrskega dela in njegovega zagovora, ki poteka v obliki razgovora. V okviru zaključnega izpita je magistrsko delo ocenjeno s 30 ECTS, oba kolokvija skupaj z 10 ECTS, zagovor pa z 2 ECTS. Po uspešnem zaključku dvopredmetnega študijskega programa druge stopnje Umetnostna zgodovina dobi kandidat/ka znanstveni naslov: magister umetnostne zgodovine / magistrica umetnostne zgodovine oz. okrajšano: mag. um. zgod.

Pomanjkljivosti študijskega programa:

Komisija meni, da imajo študijski predmeti v glavnem primerno vsebino, način izvajanja in literaturo, četudi bi slednjo bilo morda v nekaterih primerih bolje posodobiti z novejšimi naslovi. Tu mislimo zlasti na predmeta Metodologija umetnostnozgodovinskega raziskovalnega dela in Poznavalstvo. Predmeta Interpretacija umetnosti in Metodologija umetnostnozgodovinskega raziskovalnega dela bi lahko bila spojena v eno celoto, ker se ukvarjata z isto tematiko. Z zelo podobno tematiko oz. metodologijo raziskovanja se ukvarja tudi predmet Umetnostna topografija. Med navedenimi predmeti preseneča, da se niti en ne posveča zelo pomembnim področjem kot sta teorija umetnosti in zaščita stavbne dediščine, področje muzeologije pa je obrobno obravnavano v predmetu Umetnina na razstavi. Komisija meni, da na podlagi takega predmetnika študentje, ki bodo pridobili naziv magistrstov in magistric umetnostne zgodovine, ne bodo imeli dobrih kompetenc za zaposlitev v Zavodih za varstvo kulturne dediščine. Njihove kompetence za kustose v muzejih in galerijah pa bodo omejene. V predmetniku je popolnoma odsotno teoretsko znanje o teorijah prikazovanja in teorijah sloga. Poleg tega ni povsem jasna delitev med obveznimi in izbirnimi predmeti - medtem ko je predmet Umetnost in arhivski viri izbirni, je predmet Poznavalstvo obvezen. To sta resda dva različna predmeta, toda po metodološkem pristopu v umetnostni zgodovini enakovredna predmeta. Zato komisija meni, da je treba v predmetniku bolj jasno razločiti predmete in se izogniti ponavljanjem, osvežiti izpitno literaturo, ki je zdaj navedena bolj ad hoc oz. gre za naslove, ki so jih predvideni učitelji spoznali ob svojem raziskovalnem delu. Poleg tega je treba uvesti obvezne predmete, ki bodo bolj vezani na zaščito spomeniške dediščine, muzeologijo in teorijo umetnosti. S tega vidika se presojevalec zdi, da so predmeti sestavljeni bolj po interesih in profilih učiteljev kot po stvarnih potrebah. Prav tako se nam zdi nenavadno, da v študijskem programu ni predvidena praksa.

SKLEP PRESOJE: Po mnenju presojevalcev izr. prof. dr. Mojce Ramšak, red. prof. dr. Nine Kudiš in Domna Kosa, študenta, dvopredmetni študijski program Umetnostna zgodovina druge stopnje na Filozofski fakulteti Univerze v Mariboru, pogojno USTREZA kriterijem Meril za akreditacijo in zunanjo evalvacijo visokošolskih zavodov in študijskih programov, ki jih je sprejel

Svet Nacionalne agencije Republike Slovenije za kakovost v visokem šolstvu.

	Ime in priimek	Datum	Podpis
Predsednica	izr. prof. dr. Mojca Ramšak	8. 5. 2012	
Član	Domen Kos, študent	8. 5. 2012	<i>Domen Kos</i>
Članica	red. prof. dr. Nina Kudiš	8. 5. 2012	